

и работает учитель. Значительная роль в формировании профессиональной компетентности учителя отводится проектной деятельности, методу проектов.

Ключевые слова: учитель, компетентность, проблема, школа, престиж, причина.

Elkin M.V., Korobchenko A.A. Professional competence of a teacher as psychological and pedagogical problem

In the article the psychological and pedagogical problem of forming of teachers' professional competence is investigated.

Professional competence of a teacher is regarded as integral personal quality, which characterises his ability to solve professional problems and typical professional tasks, existing in real situations of teaching activity, with the use of knowledge, skills and gifts, educational and life experience, values. In the researching work the authors illustrate the main reasons of the crisis of professional competence in the sphere of education, typical for each teaching group – from nurses to professors and tutors.

On the theoretical and practical levels the necessity of solving this problem is settled down. In this work the scientific investigations, directed to raising the teacher's professional competence are analysed. The authors point that it is the teacher, who has huge potential ability to influence the forming of personal ideology, political views, moral values of the youth. But the achievement of these abilities depends in each single case on personal qualities of the teacher. Besides that, the social status of pedagogical profession, its prestige depends on that system of social relations, where the teacher lives and works. The great role in the forming of teacher's professional competence is given to design activity, method of projects.

Key words: teacher, competence, problem, school, prestige, reason.

Стаття надійшла до редакції 4.11.2013 р.

Статтю прийнято до друку 11.11.2013 р.

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор
Аносов І.П.

УДК : 371:351.851

ТЕХНОЛОГІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ОЦІНЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІМ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

Заворотна Я.В.

Актуальність та постановка проблеми. Реалізація інноваційного управління загальноосвітнім навчальним закладом (далі – ЗНЗ) є актуальною та відкритою проблемою сьогодення. Питання щодо визначення рівня забезпеченості умов здійснення інноваційного управління школою вимагає відповідного наукового обґрунтування. На основі результатів аналізу теоретичних засад інноваційного управління школою та визначених на практиці умов здійснення інноваційного управління нами розроблена технологія оцінки забезпечення інноваційного управління загальноосвітнім навчальним закладом. Технологізація процесу оцінки інноваційного управління школою передбачає визначення рівня забезпечення відповідних умов здійснення інноваційного управління, реалізація яких дозволяє у короткий час досягти запланованого результату – оптимального функціонування та розвитку школи.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Технології управління навчальними закладами є малодослідженими порівняно з педагогічними технологіями. Про цей факт свідчить незначна кількість наукових робіт. Окремі аспекти технологізації процесу управління навчальним закладом представлені у роботах Ю. Бабанського, М. Поташника, В. Лазарева, Д. Горобця, Ю. Конаржевського, Н. Погрібної, Л. Даниленко, В. Пікельної, В. Луначек, К. Чернуха-Гадзецької, Л. Алабсітової, І. Герчикової, В. Мудрика, І. Приходько, Ю. Черкасової, Л. Франевої та ін.

Аналіз наукових джерел дозволив дійти висновку про те, що технології інноваційного управління ЗНЗ ще не були предметом спеціального наукового дослідження.

Так, лише певні аспекти впровадження інновацій в процес управління з позиції технологічного підходу розглядали у наукових працях Н. Погрібна, С. Пехарева, О. Мармаза.

Мета статті – обґрунтувати розроблену технологію оцінки забезпечення інноваційного управління загальноосвітнім навчальним закладом.

Виклад основного матеріалу. У сфері освіти розрізняють педагогічні технології та технології управління. Під технологією забезпечення інноваційного управління вважатимемо сукупність ефективних управлінських методів, прийомів, інструментарію, управлінських дій суб'єктів інноваційного управління, спрямованих на забезпечення умов інноваційного управління, що підтримують оптимальне функціонування та розвиток навчального закладу.

Слід зазначити, що розроблена нами технологія оцінки забезпечення інноваційного управління ЗНЗ є складовою технології інноваційного управління. Звідси технологія оцінки передбачає сукупність ефективних методів саме оцінювання рівня забезпечення умов здійснення інноваційного управління. Під оцінкою ми розуміємо спосіб установлення рівня забезпеченості реалізації об'єкта оцінювання. Об'єктом оцінювання технології є умови інноваційного управління.

Розглянемо розроблену технологію оцінки інноваційного управління загальноосвітнім навчальним закладом (табл. 1). Узагальнення результатів наукових досліджень з проблеми визначення структури технології управління дали можливість виокремити концептуальний і змістовий рівні технології оцінки забезпечення інноваційного управління ЗНЗ з притаманними їм компонентами. Визначені рівні логічно побудовані, взаємозалежні та взаємопов'язані. Щодо визначення компонентів та етапів технології ми дотримувалися позиції С. Пехаревої.

Під час створення технології ми керувалися загальними методологічними вимогами побудови технології: концептуальність, системність, керованість, ефективність та відтворюваність.

Таблиця 1

Технологія оцінки забезпечення інноваційного управління загальноосвітнім навчальним закладом

КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ РІВЕНЬ	
<p align="center">Наукові підходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - системний; - синергетичний; - процесуальний; - ситуаційний. 	<p align="center">Принципи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - науковості; - інноваційності; - відкритості; - адаптивності; - маркетингу; - менеджменту; - оптимальності; - системності.
ЗМІСТОВИЙ РІВЕНЬ	
<p>ЦІЛЬОВИЙ: Концептуальна мета технології – модернізація системи оцінювання рівня забезпечення умов інноваційного управління ЗНЗ</p>	
<p>ЗМІСТОВИЙ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінка нормативно-правового забезпечення інноваційного управління ЗНЗ 2. Оцінка інформаційного забезпечення інноваційного управління ЗНЗ 3. Оцінка науково-методичного забезпечення інноваційного управління ЗНЗ 4. Оцінка психолого-педагогічного забезпечення інноваційного управління ЗНЗ 5. Оцінка матеріально-фінансового забезпечення інноваційного управління ЗНЗ 6. Оцінка організаційно-педагогічного забезпечення інноваційного управління ЗНЗ 	
<p>ПРОЦЕСУАЛЬНО-ДІЯЛЬНИСНИЙ</p> <p>Система взаємопов'язаних методів оцінювання компонентів інноваційного управління ЗНЗ</p>	
<p>КОНТРОЛЬНО-КОРИГУВАЛЬНИЙ</p> <p>Кваліметрична модель оцінювання ефективності інноваційного управління ЗНЗ</p>	
<p>ОЦІННО-РЕЗУЛЬТАТИВНИЙ</p> <p>Статистична обробка визначення ступеня досягнення концептуальної мети технології</p>	

Зміст концептуального рівня технології оцінки забезпечення інноваційного управління загальноосвітнім навчальним закладом розкриває наукові підходи і принципи, на яких ґрунтується інноваційне управління ЗНЗ. Аналіз теоретичних засад інноваційного управління та результати констатувального етапу експерименту дозволяють стверджувати, що інноваційне управління школою спирається на засади системного, синергетичного, процесуального та ситуаційного наукових підходів та ґрунтується на принципах науковості, інноваційності, відкритості, адаптивності, маркетингу, менеджменту, оптимальності, системності та варіативності.

Технологія оцінки забезпечення інноваційного управління ЗНЗ має всі ознаки системи: логіку процесу, взаємозв'язок усіх її частин, цілісність. Технологія оцінки містить логічно побудовану сукупність дій (операцій), необхідних для досягнення результату. Так, змістовий рівень концепції складається з цільового, змістового, процесуально-діяльнісного, контрольо-коригувального, оцінно-результативного компонентів, що забезпечують необхідну завершеність у досягненні поставленої мети. Єдність всіх компонентів технології становить цілісну систему. Важливо зазначити, що кожний компонент є складним утворенням і може становити окрему підсистему.

Цільовий компонент технології розкриває мету і завдання технології оцінки забезпечення інноваційного управління ЗНЗ. На теоретичному та практичному рівнях встановлено, що метою інноваційного управління школою є забезпечення оптимального функціонування та розвитку школи за допомогою реалізації нормативно-правових, інформаційних, науково-методичних, матеріально-фінансових, психолого-педагогічних, організаційно-педагогічних умов розвитку інноваційного потенціалу суб'єктів інноваційного управління ЗНЗ. Звідси концептуальною метою технології оцінки забезпечення інноваційного управління ЗНЗ є модернізація системи оцінювання рівня забезпечення умов здійснення інноваційного управління ЗНЗ. Під модернізацією ми розуміємо процес удосконалення існуючої системи оцінювання управління ЗНЗ шляхом врахування сучасних освітніх вимог.

Модернізація системи оцінювання управління ЗНЗ викликана тим, що використання діючих критеріїв оцінювання є об'єктивними для шкіл з традиційним управлінням, але недоречними для шкіл, що використовують інноваційне управління. Виникає протиріччя між необхідністю об'єктивної оцінки ЗНЗ з інноваційним управлінням та відсутністю відповідної системи критеріїв цього процесу.

Логіка побудови технології вимагала декомпозицію концептуальної мети на завдання. Технологія оцінки забезпечення інноваційного управління ЗНЗ дозволяє вирішити наступні завдання: визначення шкіл, що використовують інноваційне управління; встановлення рівня забезпеченості умов здійснення інноваційного управління ЗНЗ за допомогою комплексу чітко визначених методів діагностування; встановлення причин недостатньої ефективності діючої системи інноваційного управління; окреслення шляхів вирішення недоліків у процесі реалізації інноваційного управління школою; розробка перспективного плану подальшого розвитку школи загалом та вдосконалення процесу інноваційного управління школою зокрема.

Розроблена технологія є керованою. Адже містить чітко визначену послідовність операцій досягнення поставленого результату, проектує процес оцінювання інноваційного управління ЗНЗ за його компонентами, містить поетапну діагностику рівня забезпеченості умов здійснення інноваційного управління та передбачає варіювання методами з метою урахування специфіки конкретних умов.

Змістовий компонент технології розкриває структурні компоненти процесу оцінки інноваційного управління ЗНЗ. Аналіз наукових розвідок учених та результати констатувального етапу експерименту дали можливість встановити, що до змістовного компоненту технології оцінки забезпечення інноваційного управління ЗНЗ слід віднести оцінку нормативно-правового, інформаційного, науково-методичного, психолого-педагогічного, матеріально-фінансового, організаційно-педагогічного забезпечення інноваційного управління ЗНЗ. Так, комплексне оцінювання забезпечення інноваційного управління школою має ґрунтуватися на узагальненій оцінці його структурних компонентів.

Процесуально-діяльнісний компонент технології включає комплекс діагностичних методів оцінювання кожного структурного компоненту забезпечення інноваційного управління школою, що відповідають визначеним параметрам ефективності здійснення інноваційного управління ЗНЗ. Звідси підбір методів здійснювався відповідно до визначених факторів і критеріїв факторно-критеріальної моделі з метою встановлення абсолютних показників забезпечення умов здійснення інноваційного управління ЗНЗ. Слід зауважити, що запропонований комплекс методів оцінки та засобів реалізації інноваційного управління підібраний з урахуванням результатів аналізу наукової літератури та констатувального етапу експерименту.

Оцінка нормативно-правового забезпечення інноваційного управління передбачає використання методу вивчення шкільної документації та анкетування суб'єктів інноваційного управління ЗНЗ.

Використання методу вивчення шкільної документації необхідний для визначення: наявності та якості ведення необхідних нормативно-правових документів для здійснення інноваційного управління (програми інноваційного розвитку школи, посадових інструкцій щодо функціональних обов'язків суб'єктів здійснення інноваційного управління, інноваційних проектів, авторські програми та ін.), відповідності організаційної структури інноваційного управління стратегії розвитку школи, узгодженості планів роботи між структурними підрозділами інноваційного управління. Під час визначення стану забезпечення нормативно-правових умов здійснення інноваційного управління необхідно керуватися Положеннями Міністерства освіти і науки України «Про інноваційну педагогічну діяльність», «Про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності», «Про експериментальні педагогічні майданчики», Указом Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні» та «Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні».

Для визначення рівня обізнаності суб'єктів з нормативно-правовим забезпеченням, здійсненні інноваційного управління та вмінням працювати з відповідними нормативними документами нами запропонована спеціально розроблена анкета «Нормативно-правове забезпечення інноваційного управління», що є доречною і при здійсненні самоконтролю.

Оцінка інформаційного забезпечення інноваційного управління здійснюється за допомогою методу реєстрування, методу вимірювання, опитування, бесіди.

Метод реєстрування належить до математичних методів оцінки діяльності й передбачає виявлення певної якості в явищах даного класу і обрахування за наявністю або відсутністю її [2, с. 131]. Метод реєстрування необхідний для визначення наявності таких умов інноваційного управління: системи інформаційного забезпечення інноваційного управління, комп'ютерної техніки для забезпечення інноваційного управління, інформаційних структурних підрозділів, банків педагогічних інновацій, системи інформування громадськості щодо результатів інноваційного управління школою.

Метод вимірювання – це сукупність способів використання засобів вимірювальної техніки та принципів вимірювань для створення вимірювальної інформації [2, с. 133]. Метод вимірювання є доречним під час визначення за допомогою комп'ютерної техніки якості роботи інтернету, якості збору, обробки, систематизації та збереження інформації, визначення рівня наповненості банків педагогічних інновацій та доступності отримання інформації про інноваційні освітні розробки.

Визначення рівня поінформованості суб'єктів інноваційного управління щодо інноваційних розробок зовнішнього та внутрішнього освітнього середовища, якості внутрішньошкільної консалтингової служби, якості надання ВНЗ, науковими установами консалтингових послуг здійснюється за допомогою методу бесіди, а саме: за спеціально розробленою програмою-опитувальником.

Аналіз звітної документації користуванням консалтинговою допомогою міськими, районними відділами освіти надає можливість визначити рівень користування суб'єктами інноваційного управління консультативними послугами. За допомогою контент-аналізу статей у фахових журналах та місцевій періодиці встановлюють

ся рівень інформування громадськості щодо результатів інноваційного управління школою.

Технологія оцінки забезпечення інноваційного управління ЗНЗ передбачає здійснення оцінки науково-методичного забезпечення інноваційного управління за допомогою методу аналізу результатів діяльності суб'єктів інноваційного управління, методу реєстрування, методу вивчення шкільної документації, анкетування, бесіди.

Метод аналізу результатів діяльності суб'єктів інноваційного управління дозволяє скласти уявлення про науково-методичну, дослідницьку діяльність, співпрацю з вищими освітніми установами, міжнародні зв'язки та творчу активність керівника, заступника директора школи з інноваційної або наукової діяльності, вчителів, учнів за реальними справами: участь директора школи та його заступників у наукових семінарах; участь педагогів у науково-практичних конференціях, педагогічних виставках, конкурсах; участь та нагороди учнів у всеукраїнських, обласних, районних, шкільних конкурсах; участь суб'єктів інноваційного управління у культурних заходах, виставках, екскурсіях тощо; проведення спільних з вищими освітніми установами семінарів, тренінгів інноваційного спрямування; рейтинг навчального закладу в регіоні.

Щодо визначення прагнення суб'єктів інноваційного управління до самоосвіти, самовиховання, самовдосконалення доречним є використання анкети «Виявлення здатності до самовдосконалення» за методикою О.В. Темченко. Інноваційну спрямованість самоосвітньої діяльності можна встановити за допомогою аналізу індивідуальних планів розвитку суб'єктів управління. Метод вивчення шкільної документації є доречним під час встановлення рівня роботи методичного кабінету та дослідження діяльності методичної ради школи.

Оцінка матеріально-фінансового забезпечення інноваційного управління здійснюється за допомогою методу узагальнення незалежних характеристик, інтерв'ю, анкетування, методу реєстрування.

Метод узагальнення незалежних характеристик передбачає порівняння інформації щодо досліджуваного об'єкту з різних джерел. У нашому випадку досліджуваним об'єктом є механізм раціонального використання фінансових ресурсів навчального закладу із врахуванням державних, муніципальних, власних коштів, позабюджетних коштів (коштів благодійних організацій та приватних осіб). Джерелами інформації є позиція батьківського комітету, учителів, адміністрації щодо ефективності шкільної системи використання наявних коштів. Отримані характеристики досліджуваного об'єкту узагальнюються експертом.

Метод інтерв'ю є доречним при визначенні спрямованості шкільної матеріально-фінансової політики до економічної самостійності або до фінансування школи з розрахунком коштів на одного учня. Інтерв'ю слід проводити з адміністрацією школи, представниками батьківського комітету, що є відповідальними за відповідні кошти, та з бухгалтерією за її наявності.

Для визначення рівня використання технологій менеджменту і маркетингу, як умови матеріально-фінансового забезпечення інноваційного управління, доречно використовувати анкетування. Метод реєстрування є доречним при визначенні наявності бухгалтерії, платних послуг у школі та додаткових позабюджетних коштів.

Технологія оцінки забезпечення інноваційного управління ЗНЗ передбачає здійснення оцінки психолого-педагогічного забезпечення інноваційного управління за допомогою методу «педагогічний консиліум», методики визначення готовності педагогічного колективу до впровадження інновацій, аналізу кадрових даних, методу узагальнення незалежних характеристик, тестування, опитування, методу соціометрії та бесіди.

Визначення якості системи діагностики готовності й системи підготовки та перепідготовки суб'єктів до інноваційного управління школою, на нашу думку, доречно здійснювати за допомогою методу «педагогічний консиліум». Метод «педагогічний консиліум» розроблений Ю. Кубанським і є різновидом методу узагальнення незалежних характеристик, передбачає колективне обговорення компетентними сторонами проблемного питання. У нашому випадку головним завданням проведення «педагогічного консиліуму» є аналіз традиційних та нетрадиційних форм методичної

роботи щодо питання ефективності системи діагностики готовності суб'єктів до інноваційного управління ЗНЗ, з метою визначення якості підготовки та перепідготовки суб'єктів до інноваційного управління. Методика визначення готовності педагогічного колективу до впровадження інновацій, розроблена Л. Даниленко, дозволяє визначити рівень готовності суб'єктів інноваційного управління до впровадження інновацій в управлінський апарат школи.

Аналіз кадрових даних дозволяє визначити динаміку підвищення рівня управлінської компетентності суб'єктів інноваційного управління школою. Показниками кадрового забезпечення апарату інноваційного управління школою є: отримання адміністрацією школи відповідної «управлінської» освіти – навчання в магістратурі за спеціальністю «Управління навчальним закладом» або в аспірантурі за напрямом «Теорія і методика управління освітою»; педагогічним колективом – керування власною інноваційною діяльністю (інноваційне самоуправління); учнями – активна участь в учнівському самоврядуванні; батьками – участь в інноваційному розвитку школи, активна позиція батьківського комітету в інноваційному управлінні школою. Слід зазначити, що аналіз кадрових даних дозволяє встановити наявність вікового різноманіття педагогічного колективу.

Однією з умов психолого-педагогічного забезпечення інноваційного управління школою є подолання супротиву суб'єктів управління до впровадження інновацій. Метод узагальнення незалежних характеристик дозволяє встановити рівень ефективності системи діагностики ускладнень, якість системи попередження конфліктів під час впровадження інновацій та рівень відсутності формалізму. Адже узагальнення думок суб'єктів інноваційного управління з приводу поставленого питання сприяє об'єктивному висновку експерта.

Рівень обізнаності суб'єктів інноваційного управління з процесом упровадження інновацій можливо встановити за допомогою методу тестування, що дозволяє за короткий час визначити стан досліджуваної проблеми. Для визначення стилю управління існує опитувальник А. Журавльова, який дозволяє визначити стиль керівництва за трьома компонентами: директивним, колегіальним та ліберальним. Також опитувальник є інструментом для виявлення персоналізованого підходу в управлінні школою з боку директора школи по відношенню до інших суб'єктів інноваційного управління.

Метод соціометрії надає можливість відобразити картину взаємин у колективі. У нашому випадку метод соціометрії необхідний для визначення суб'єкт-суб'єктних взаємовідносин між суб'єктами інноваційного управління та рівня згуртованості педагогічного колективу.

Оцінку психологічної підтримки суб'єктів інноваційного управління, на нашу думку, доречно здійснювати за допомогою методу бесіди. Бесіда з психологами школи та суб'єктами інноваційного управління щодо питання якості надання психологічною службою індивідуальної психологічної підтримки, ефективності системи моніторингових досліджень процесу інноваційного управління та його результатів надає можливість визначити рівень забезпечення психологічною допомогою процес здійснення інноваційного управління в школі.

Формування єдиної команди: створення атмосфери поваги, довіри та успіху серед суб'єктів інноваційного управління є психолого-педагогічною умовою здійснення інноваційного управління, оцінку забезпечення якої можливо зробити за допомогою різноманітних психологічних методик. Для визначення наявності акмеологічного середовища у школі доречно використати методику діагностики на мотивацію до успіху за Т. Елерса. Методика Р. Шакурової «Забезпечення сприятливого соціально-психологічного клімату в навчальному закладі» дозволяє оцінити ефективність системи заходів для подолання психологічного дискомфорту та встановити, наскільки сформований сприятливий психологічний клімат у школі між суб'єктами інноваційного управління.

Встановлено, що до методів оцінки забезпечення організаційно-педагогічних умов інноваційного управління належать бесіда, метод аналізу результатів діяльності суб'єктів інноваційного управління, анкетування, метод вивчення шкільної документації. Оцінку ефективності роботи додаткових інноваційних підрозділів ЗНЗ, раціо-

нального розподілу функціональних обов'язків та посадових інструкцій між додатковими інноваційними підрозділами школи, рівень залучення громадськості, батьків, учнів до співпраці, на нашу думку, доречно здійснювати за допомогою методів аналізу результатів діяльності та вивчення відповідної документації.

Відповідно до технології оцінки забезпечення інноваційного управління ЗНЗ розроблено методичні рекомендації, що містять розгорнутий сценарій реалізації запропонованих методів оцінки рівня забезпеченості умов здійснення інноваційного управління школою.

Контрольно-коригуючий компонент технології оцінки забезпечення інноваційного управління ЗНЗ передбачав розробку інструмента оцінки ефективності інноваційного управління ЗНЗ, оскільки інноваційне управління, як і будь-який інший вид діяльності, вимагає відповідної перевірки на ефективність.

Аналіз наукової літератури дав можливість встановити, що питання вимірювання управлінських процесів і явищ належить до найменш досліджених. Окремі аспекти оцінки ефективності управління навчальним закладом досліджували вітчизняні та зарубіжні науковці Д. Горобець, Є. Павлютенков, О. Мармаза, Ю. Конаржевський, І. Гавриш, Є. Хриков, В. Лазарев, М. Поташник, Г. Єльнікова та ін.

Слід відзначити, що для створення комплексного інструменту оцінки ефективності інноваційного управління ЗНЗ ми обрали кваліметричний підхід, що передбачає побудову факторно-критеріальної моделі. На нашу думку, розроблена факторно-критеріальна модель ефективності інноваційного управління ЗНЗ дозволяє цілісно, а нефрагментально дослідити ефективність інноваційного управління школою.

Факторно-критеріальна модель ефективності інноваційного управління ЗНЗ надає комплексну оцінку забезпеченості всьому комплексу умов інноваційного управління. Шкала оцінювання моделі не перевантажена критеріями і показниками, що сприяє легкості при її застосуванні. Модель дозволяє оцінити не тільки вже отримані результати, але й визначити (подальший) потенціал розвитку суб'єктів інноваційного управління – враховує фактор часу. Методика оцінки забезпеченості умов інноваційного управління ефективна при зовнішньому (інспекторами відділами освіти) та внутрішньому (самооцінка) застосуванні.

Слід зазначити, що «програмне забезпечення щодо оцінки результатів діяльності перебуває на достатньо невисокому рівні і не повною мірою відповідає потребам сьогодення» [1, с. 12]. Тому на основі факторно-критеріальної моделі оцінювання ефективності інноваційного управління ЗНЗ нами розроблена комп'ютерна програма в допомогу діяльності експертам.

Наступною складовою технології оцінки забезпечення інноваційного управління ЗНЗ є оцінно-результативний компонент, що містить комплекс статистичних процедур для визначення ефективності технології оцінки забезпечення інноваційного управління ЗНЗ. Діагностика отриманих результатів за допомогою статистичних критеріїв Пірсона і Стюдента надає можливість визначити ступінь досягнення концептуальної мети технології.

Підкреслимо, що технологія оцінки забезпечення інноваційного управління загальноосвітнім навчальним закладом є варіативною (застосовується в інших однотипних освітніх установах іншими суб'єктами). Розроблена технологія існує у конкретних умовах, ефективна за результатами і оптимальними витратами, гарантує досягнення певного стандарту оцінки інноваційного управління ЗНЗ.

Апробація технології оцінки забезпечення інноваційного управління школою здійснювалася у загальноосвітніх школах Запорізької області, що використовують інноваційне управління. Отримані результати формульованого етапу експерименту підтвердили ефективність розробленої технології оцінки забезпечення інноваційного управління ЗНЗ.

Висновки. Технологія оцінки забезпечення інноваційного управління загальноосвітнім навчальним закладом дозволяє не локально, а цілісно відобразити стан забезпеченості інноваційного управління. Технологія може бути використаною не лише відділами освіти для об'єктивної оцінки шкіл з інноваційним управлінням, а й суб'єктами інноваційного управління для самооцінки управлінської діяльності. Адже

самооцінка кожного суб'єкта інноваційної діяльності є стимулом до самовдосконалення, сприяє підвищенню професійної культури та компетентності. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розробці комплексу заходів щодо реалізації умов інноваційного управління школою.

Література

1. Гуралюк А. Г. Теоретико-методологічні основи підготовки керівників до оцінювання результатів діяльності загальноосвітнього навчального закладу / А. Г. Гуралюк // Теорія та методика управління освітою [Електронне наукове фахове видання]. – 2009. – Вип. 2. – Режим доступу: <http://tme.umo.edu.ua>. 2. Фіцула М. М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти / М. М. Фіцула. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 528 с.

References

1. Guraljuk A. G. *Teoretyko-metodologichni osnovy pidgotovky kerivnykiv do ocinjuvannja rezul'tativ dijal'nosti zagal'noosvitn'ogo navchal'nogo zakladu* / A. G. Guraljuk // *Teorija ta metodyka upravlinnja osvitoju* [Elektronne naukove fahove vydannja]. – 2009. – Vyp. 2. – Rezhym dostupu: <http://tme.umo.edu.ua>. 2. Ficula M. M. *Pedagogika: Navchal'nyj posibnyk dlja studentiv vyshhyh pedagogichnyh zakladiv osvity* / M. M. Ficula. – K.: Vydavnychuj centr «Akademija», 2002. – 528 s.

Заворотна Я.В. Технологізація процесу оцінення інноваційного управління загальноосвітнім навчальним закладом

У статті представлено технологію оцінки інноваційного управління загальноосвітнім навчальним закладом, розкрито її зміст, визначено мету та головні завдання, розроблено структуру, обґрунтовано компоненти та визначено практичну значимість. Для створення комплексного інструменту оцінки ефективності інноваційного управління ЗНЗ було обрано кваліметричний підхід, що передбачає побудову факторно-критеріальної моделі.

Розроблена технологія існує у конкретних умовах, ефективна за результатами і оптимальними витратами, гарантує досягнення певного стандарту оцінки інноваційного управління ЗНЗ. Під час створення технології автор керувався загальними методологічними вимогами побудови технології: концептуальність, системність, керованість, ефективність та відтворюваність.

Автор акцентує увагу на тому, що технологія дозволяє цілісно відобразити стан забезпеченості інноваційного управління та може бути використаною не лише відділами освіти для об'єктивної оцінки шкіл з інноваційним управлінням, а й суб'єктами інноваційного управління для самооцінки управлінської діяльності. Адже, самооцінка кожного суб'єкта інноваційної діяльності є стимулом до самовдосконалення, сприяє підвищенню професійної культури та компетентності.

Ключові слова: технологія, оцінка, інноваційне управління, школа, умови, управління, забезпечення.

Заворотна Я.В. Технологизация процесса оценивания инновационного управления общеобразовательным учебным заведением

В статье представлено технологию оценки инновационного управления общеобразовательным учебным заведением, раскрыто ее содержание, определена цель и главные задачи, разработана структура, обоснованы компоненты и определена практическая значимость. Для создания комплексного инструмента оценки эффективности инновационного управления школой было избрано кваліметрический подход, который предусматривает построение факторно-критеріальної моделі.

Разработанная технология существует в конкретных условиях, эффективная по результатам и оптимальным затратам, гарантирует достижение определенного стандарта оценки инновационного управления школой. Во время создания технологии автор руководствовался общими методологическими требованиями построения технологии: концептуальность, системность, управляемость, эффективность и воспроизводимость.

Автор акцентирую внимание на том, что технология разрешает целостно отобразить состояние обеспеченности инновационного управления и может быть использованной

не тільки відділами освіти для об'єктивної оцінки шкіл з інноваційним управлінням, а й суб'єктами інноваційного управління для самооцінки управлінської діяльності. Так як, самооцінка кожного суб'єкта інноваційної діяльності є стимулом до самосовершенствования, надає вплив на підвищення професійної культури та компетентності.

Ключові слова: технологія, оцінка, інноваційне управління, школа, умови, управління, забезпечення.

Yaroslava Zavorotna. Technologization of the evaluation process of innovation management in comprehensive educational institution

The article represents the technology assessment of providing of the innovation management in comprehensive educational institution, its content, objectives and main tasks, framework, components and practical significance. The qualimetric approach of building a quotient-criteria model was chosen to create a comprehensive tool for assessing the effectiveness of innovation management in school.

The technology exists in a specific context, is effective for results and optimal cost, guarantees the achievement of a certain standard of assessment of innovation management. Author guided by general methodological requirements of building technology: conceptual, system, control, efficiency and reproducibility.

Author focuses on the fact that developed technology allows us to holistically reflect the state of providing of the innovation management and can be used not only education departments for objective evaluation of schools with innovative management, but also by subject of innovative management for self-assessment management activities. After all, self-esteem each subject of innovation activities is an incentive for self-improvement, enhance professional culture and competence.

Key words: technology, assessment, innovation management, school, facilities, management, providing.

Стаття надійшла до редакції 4.11.2013 р.

Статтю прийнято до друку 11.11.2013 р.

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор
Максимов О.С.

УДК: 371.113:159.98

РОЛЬ ПСИХОТЕХНОЛОГІЇ ЯК НАУКИ ПРО СИСТЕМУ ПСИХОТЕХНІК ВПЛИВУ НА ЛЮДЕЙ В ТЕОРІЇ І ПРАКТИЦІ УПРАВЛІННЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІМ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

Ізбаш С.С.

кандидат педагогічних наук, доцент

Постановка проблеми у загальному вигляді. Проблема модернізації управління закладами освіти є актуальною, адже поетапне входження України до світового простору, яке намітилося впродовж останнього десятиріччя, вимагає більш широкого впровадження інноваційних та модернізаційних технологій у практику освіти. Сьогодні спостерігаються істотні суперечності між потребами часу та реальним впровадженням інноваційних підходів до управління загальноосвітнім навчальним закладом.

Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті визначає основні стратегічні завдання розвитку процесу управління освітою: «Перехід від державного до державно-громадського управління, чітке розмежування функцій між центральними, регіональними і місцевими органами управління, забезпечення самоврядування навчально-виховних закладів і наукових установ, утвердження у сфері освіти гармонійного поєднання прав особистості, суспільства й держави».

Одним зі шляхів реалізації цих завдань є наукове обґрунтування нових технологій, моделей управління освітою. Нова модель управління повинна бути демократичною,